

Handläggare
Carola Östling
Telefon: 08-508 03 383

Till
Spånga- Tensta stadsdelsnämnd

Förslag till riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden lämnar svar på remissen i enlighet med tjänsteutlåtandet.
2. Stadsdelsnämnden beslutat om omedelbar justering av ärendet.

Christina Heglert
Tf Stadsdelsdirektör

Toni Mellblom
Avdelningschef

Sammanfattning

Spånga- Tensta stadsdelsnämnd har fått en remiss från kommunstyrelsen avseende förslag till riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer.

Riktlinjerna syftar till att vara ett stöd för handläggare som utreder vuxna personer, både män och kvinnor, som är utsatta för våld alternativt utövar våld. Handläggarna har ett ansvar för att undersöka om det i denna typ av ärenden finns barn som upplevt våld och i så fall informera barn- och ungdomsenheten, som har en skyldighet att alltid inleda utredning.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Stockholms stad antog den 23 april 2012 ett nytt program för kvinnofrid - mot våld i nära relationer 2012-2014 (Dnr 325-2183/2011). Programmet har ett helhets-/familjeperspektiv och riktar sig till kvinnor som utsatts för våld, barn som upplevt våld i nära relation samt män som utövade våld.

Ärendet

Föreliggande riktlinjer utgör ett komplement till programmet för kvinnofrid – mot våld i nära relationer. De är utformade i enlighet med Socialstyrelsens Allmänna Råd (SQSFS 2009:22) och handboken Våld, den s.k. brottsofferparagrafen i socialtjänstlagen 5 kap § 11 samt synkroniserade med övriga riktlinjer inom stadens socialtjänst.

Riktlinjerna är könsneutrala. Målgrupperna utgörs av vuxna som utsatts för våld och vuxna som utövade våld. Ingen skillnad görs mellan kvinnor och män. Våldet kan även utföras av andra närstående än en partner eller före detta partner, till exempel av en vuxen dotter/son mot sin förälder.

Det är oerhört viktigt att barn som upplevt våld mellan vuxna närstående får det stöd och den hjälp de behöver. Barn utgör dock inte en direkt målgrupp för riktlinjerna. I riktlinjerna framhålls ändå att vuxenhandläggare har ett ansvar för att alltid informera barn- och ungdomsenheten när de misstänker att ett barn far illa på grund av våld i nära relationer.

Ett ärende som handlar om våld i nära relationer kan uppdragas inom alla verksamhetsområden - ekonomiskt bistånd, barn- och ungdom, äldreomsorg, funktionsnedsättning och missbruk. I olika granskningar och utvärderingar framhålls att äldre personer, personer med funktionsnedsättning och personer med missbruksproblematik utgör särskilt utsatta grupper. Det är viktigt att det inom stadsdelsförvaltningarna finns tydliga rutiner för hur den interna samverkan ska utformas för att dessa personer ska få stöd och hjälp även när det gäller våldsutsattheten. Ärenden som handlar om hedersrelaterat förtryck och våld kräver särskild kompetens både när det gäller stöd till den våldsutsatta och förståelse för de sammanhang där denna typ av våld uppstår.

eller enhet för personer med funktionsnedsättning) ska ha kunskap om våld och kan göra en bedömning om det finns en omedelbar risk för att en person ska drabbas av våld. För att handlägga och utreda frågor fordras dock en särskild kompetens om våld i nära relationer.

I riktlinjerna behandlas rutiner för att:

Tidigt upptäcka att någon utsätts för våld i nära relation
Socialtjänstens organisation ska säkerställa att vuxna och barn som utsätts för våld i nära relationer uppmärksammas inom hela socialtjänsten och får den hjälp och det stöd som de behöver.

Bemötande av våldsutsatta och våldsutövare
Socialtjänstens verksamhet ska bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet (1 kap. 1 § SoL).

Handläggningsrutiner med förslag till utredningsmall och bedömningsmetoder
Vid utredning av en person som utsätts för våld i nära relationer kan mallen i bilaga 2 användas. Mallen ger en struktur för att utreda behoven och dokumentera det beslut som fattas.

Insatser för våldsutsatta och våldsutövare

Våldsutsatta

Vid bedömning av insatser ska hänsyn tas till dels risknivå, dels stöd- och behandlingsbehov. Därtill bör den våldsutsattas grad av motivation till förändring vägas.

Våldsutövare

Gemensamt för de verksamheter som finns för personer som utövar våld i nära relationer är att våldet utgör en säkerhetsrisk för partner och barn. Målet är att våld, kontroll och förtryck ska upphöra och istället ska våldsutövarna hitta alternativa handlingsätt.

Barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna

Det måste finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar

våld. Barnavårdsutredningar ska utformas av barn- och ungdomsenheten i enlighet med riktlinjerna för handläggning och dokumentation av barn- och ungdomsärenden. Barnavårdsutredningar vid misstanke om hedersrelaterat förtryck och våld sker i enlighet med riktlinjerna för handläggning och dokumentation av barn- och ungdomsärenden.

Intern och extern samverkan

Intern

Alla som lever med våld ska få stöd och hjälp- den våldsutsatta, våldsutövaren och eventuella barn. Var och en ska ha en egen handläggare och dessa handläggare ska samråda för att nå bästa möjliga lösning för samtliga inblandade.

Extern

Samverkan måste vara strukturerad för att fungera både på övergripande nivå och i enskilda ärenden. Socialtjänsten har det övergripande ansvaret för att samverkan fungerar. Socialtjänsten, polisen och hälso- och sjukvården, som har myndighetsansvar, bör utgöra kärnan i samverkan och bilda en samverkans-/styrgrupp.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjsorg i samråd med strategiska staben.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till de föreslagna riktlinjerna. På det här sättet ger riktlinjerna ökad förutsättning för en mer likvärdig bedömning oavsett var man bor i staden eller vem som gör bedömningen.

Förvaltningen anser dock att hedersrelaterat våld bör tydliggöras i ärendet. Enligt riktlinjerna definieras olika typer av våld, men hedersrelaterat förtryck och våld är inte en av kategorierna. Hur klassificeras denna typ av våld?

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande lämnas som svar på remissen.

Bilagor

Förslag till riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer.